

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисципліни: «Макроекономіка»

для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова

діяльність»

Харків, ХНАДУ 2020

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисципліни: «Макроекономіка»

для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2020

Укладачі: доц. Онісіфорова В.Ю.

Кафедра економіки і підприємництва

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Макроекономіка» належить до циклу обов'язкових дисциплін підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Мета вивчення навчальної дисципліни - формування у студентів знань про механізм функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою та апробованих економічною практикою.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: ключові положення макроекономічних теорій, що лежать в основі макроекономічної науки; систему макроекономічних показників; базові моделі макроекономічної рівноваги; механізми фіскальної, монетарної, соціальної та зовнішньоекономічної економічної політики;

вміти: обчислювати основні макроекономічні показники; аналізувати макроекономічні результати функціонування та розвитку національної економіки; оцінювати ефективність економічної політики держави.

Практичне заняття №1

МЕТОДОЛОГІЯ МАКРОЕКОНОМІКИ

Мета роботи - засвоєння основних категорій та понять макроекономіки як науки.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) макроекономіка;
- 2) функції макроекономіки;
- 3) національна економіка;
- 4) позитивний аналіз;
- 5) нормативний аналіз;
- 6) суб'єкти макроекономіки;
- 7) агрегування;
- 8) модель кругових потоків;
- 9) макроекономічне моделювання;
- 10) споживання;
- 11) заощадження;
- 12) інвестиції;
- 13) трансферти;
- 14) модель;
- 15) екзогенні змінні;
- 16) ендогенні змінні;
- 17) змінні запасу;
- 18) макроекономічна рівновага.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Поняття “макроекономіка” характеризує:
 - а) умови локальних зв'язків і порядок взаємодії економічних суб'єктів один з одним;
 - б) умови і процеси, що властиві національній економіці в цілому;
 - в) загальне регулювання національної економіки, яке здійснюється державою;

г) спосіб взаємодії економічних суб'єктів, в основі якого лежить цінова система, конкуренція та економічне регулювання держави.

2. У межах якого економічного вчення сформувалась макроекономіка як наука?

- а) меркантилізм;
- б) класична економічна теорія;
- в) кейнсіанство;
- г) теорія соціального ринкового господарства.

3. До макроекономічних пропорцій не належать співвідношення між:

- а) сукупним попитом і сукупною пропозицією;
- б) сукупним споживанням і сукупними заощадженнями;
- в) заощадженнями та інвестиціями;
- г) собівартістю і прибутком.

4. У моделі кругообігу ресурсів, товарів і грошей домогосподарства виступають:

- а) суб'єктами ринку ресурсів;
- б) суб'єктами ринку продуктів;
- в) покупцями ресурсів;
- г) правильну відповідь подано у п. а, б.

5. Яке з понять не можна вважати предметом макроекономіки?

- а) державну податкову політику;
- б) темпи економічного зростання країни;
- в) дефляцію;
- г) ціну автомобіля.

6. Макромоделі показують:

- а) об'єктивне зростання показників;
- б) взаємозв'язок між показниками;
- в) зв'язок між державними суб'єктами;
- г) зв'язок між екзогенними величинами.

7. Нормативна функція макроекономіки спрямована на обґрунтування:

- а) сучасного стану економічного розвитку країни;
- б) причин занепаду виробництва;
- в) шляхів забезпечення економічного зростання;
- г) усі відповіді неправильні.

8. Змінні, величина яких визначається поза моделлю:

- а) ендогенні;
- б) екзогенні;
- в) агреговані;
- г) змінні запасу.

9. Який із суб'єктів формує попит на ресурси на рівні макроекономіки?

- а) домогосподарство;
- б) підприємство;
- в) держава;
- г) правильну відповідь подано у п. б, в.

10. Яке з явищ не можна вважати макроекономічним?

- а) дефіцит державного бюджету;
- б) зростаючий рівень цін в економіці;
- в) прибуток компанії „Кока-кола”;
- г) дефіцит зовнішньої торгівлі.

11. Який сектор не належить до макроекономічних суб'єктів?

- а) підприємницький;
- б) державний;
- в) сільськогосподарський;
- г) зовнішній світ.

12. Математичні рівняння, в яких реальні економічні процеси виражені в абстрактному та спрощеному вигляді являють собою:

- а) ендогенні змінні;
- б) екзогенні змінні;

- в) макроекономічні моделі;
- г) поведінкові функції.

13. Усе нижче перераховане відноситься до категорії запасу, окрім:

- а) накопиченого багатства споживачів;
- б) дефіциту державного бюджету;
- в) кількості безробітних;
- г) обсягу капіталу в економіці.

14. Об'єктом макроекономічного аналізу виступають:

- а) економічний закон;
- б) економічний процес;
- в) економічна система;
- г) економічні відносини.

15. Предметом макроекономіки є:

- а) економічні закони й категорії;
- б) механізм функціонування економіки;
- в) економічна політика держави;
- г) механізм функціонування підприємства.

16. Економічні системи розрізняються:

- а) структурою виробництва;
- б) рівнем життя населення;
- в) формою власності;
- г) виробництвом ресурсів.

17. Позитивна функція макроекономіки спрямована на вивчення:

- а) фактичного стану економіки;
- б) шляхів подолання падіння виробництва;
- в) шляхів забезпечення економічного зростання;
- г) методів державного регулювання економіки.

18. Загальною умовою макроекономічної рівноваги є рівність:

- а) ринкових попиту і пропонування;
- б) інвестицій та заощаджень;
- в) експорту й імпорту;
- г) усі відповіді неправильні.

Практичне заняття №2 ПОКАЗНИКИ ВИКОРИСТАННЯ ВВП

Мета роботи - придбання практичних навичок розрахунку та аналізу головних показників системи національних рахунків.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) система національних рахунків;
- 2) валовий внутрішній продукт;
- 3) валовий національний продукт;
- 4) чистий економічний добробут нації;
- 5) методи обчислення ВВП;
- 6) реальний ВВП;
- 7) номінальний ВВП;
- 8) індекси Ласпейраса, Пааше і Фішера;
- 9) інфлювання ВВП;
- 10) дефлювання ВВП;
- 11) основний психологічний закон;
- 12) чистий національний продукт;
- 13) національний дохід;
- 14) особистий дохід;
- 15) гранична схильність до споживання;
- 16) гранична схильність до заощадження;
- 17) гранична схильність до інвестування;
- 18) функція споживання;
- 19) функція інвестицій.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Як можна назвати сукупну вартість товарів, виготовлених у країні протягом року?

- а) валовий випуск;
- б) валовий внутрішній продукт;
- в) національний дохід;
- г) чистий економічний добробут.

2. Яку продукцію не можна віднести до кінцевої?

- а) яка використовується для особистого споживання,
- б) яка йде на заміну основних виробничих фондів, що вибули;
- в) яка застосовується для виробництва споживчих товарів,
- г) яка призначається для чистого експорту.

3. Яке з понять визначає товари, що були використані у виробництві кінцевої продукції?

- а) натуральний продукт;
- б) проміжний продукт;
- в) сукупний продукт;
- г) кінцевий продукт.

4. Прибуток спільного підприємства за участю англійського капіталу, що розташоване у Дніпрі, включається у показник:

- а) ВВП України;
- б) ВВП Великобританії;
- в) ВНП України повністю;
- г) ВНП Великобританії повністю.

5. Як можна визначити державні трансфертні платежі?

- а) державні виплати особам з низькими доходами, пенсії, допомога безробітним тощо;
- б) частина національного доходу;
- в) видатки уряду на оплату праці працівників у державному секторі;
- г) усі відповіді неправильні.

6. Яке з наведених тверджень не можна вважати правильним?

- а) ВВП можна обчислити шляхом підсумовування витрат усіх економічних суб'єктів;
- б) ВВП і ВНП – це один і той же показник;
- в) чистий внутрішній продукт обчислюється шляхом відрахування амортизації із величини ВВП;
- г) усі відповіді неправильні.

7. Який процес не враховується при розрахунку ВВП?

- а) операції з цінними паперами;
- б) купівля-продаж товарів, що вже були у використанні;
- в) державні трансфертні платежі;
- г) усі твердження правильні.

8. У якому компоненті ВВП, обчисленого за доходами, враховується величина дивідендів?

- а) непрямі податки на бізнес;
- б) процент;
- в) прибуток;
- г) заробітна плата.

9. Який з принципів можна віднести до чистих інвестицій?

- а) купівлю домогосподарством легкового автомобіля для задоволення особистих потреб;
- б) заміна зношеного верстата новим;
- в) будівництво складу готової продукції;
- г) усі відповіді неправильні.

10. На яку з величин валові інвестиції перевищують чисті?

- а) особисті заощадження;
- б) трансферти;
- в) амортизація;
- г) державні інвестиції.

11. Який з процесів не можна віднести до валових інвестицій?

- а) придбання обладнання на підприємство;
- б) спорудження нового будинку;
- в) придбання квартири, збудованої у попередній період;

г) правильну відповідь подано у п. б, в.

12. Які з перелічених агрегованих величин не використовуються при визначенні національного доходу?

- а) відсотки за кредит;
- б) прибуток корпорацій;
- в) заробітна плата;
- г) державні трансфертні платежі.

13. Яку величину вираховують з ВВП, щоб обчислити національний дохід?

- а) амортизацію;
- б) непрямі податки;
- в) виплати на соцстрах;
- г) правильну відповідь подано у п. а, б.

14. Яку величину вираховують із національного доходу для обчислення особистого доходу?

- а) непрямі податки на бізнес;
- б) нерозподілені прибутки корпорацій;
- в) індивідуальні податки;
- г) дивіденди, що сплачуються корпораціями.

15. У який показник включається позаринкова діяльність домогосподарств?

- а) ВВП;
- б) ВНП;
- в) ЧЕД;
- г) ЧНП.

16. У якому з показників відображається зростання фонду вільного часу?

- а) ВВП;
- б) ВНД;
- в) ЧЕД;
- г) НД.

17. За якими цінами визначається номінальний ВВП?

- а) попереднього року;
- б) поточного року;
- в) наступного року;
- г) базисного року.

18. Величина номінального ВВП відома. Який ще показник потрібно знати, щоб розрахувати реальний обсяг ВВП?

- а) загальний розмір прямих і непрямих податків;
- б) розмір національного доходу;
- в) індекс цін;
- г) розмір трансфертних платежів.

19. Яке з тверджень неправильне?

- а) індекс цін Ласпейраса розраховується на основі фіксованого обсягу товарів;
- б) індекс цін Пааше враховує зміни у структурі виробництва;
- в) Індекс Фішера є середнім геометричним індексів Ласпейраса і Пааше;
- г) усі твердження правильні.

20. Який з індексів використовується для вимірювання зміни цін стандартного споживчого кошика?

- а) Ласпейраса;
- б) Пааше;
- в) Фішера;
- г) цін виробника.

Практичне заняття №3

МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА: МОДЕЛЬ AD – AS

Мета роботи – засвоєння основних аспектів процесу формування сукупного попиту та пропозиції і факторів впливу на них.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) сукупний попит;
- 2) ефект відсоткової ставки;
- 3) ефект багатства;
- 4) ефект імпортних закупок;
- 5) нецінові фактори сукупного попиту;
- 6) сукупна пропозиція;
- 7) крива короткострокової сукупної пропозиції;
- 8) крива довгострокової сукупної пропозиції;
- 9) горизонтальний, проміжний і вертикальний відрізок AS ;
- 10) потенційний ВВП;
- 11) модель $AD - AS$;
- 12) ефект храповика.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Що не належить до факторів, які визначають характер кривої сукупного попиту?

- а) ефект прибутку;
- б) ефект відсоткової ставки;
- в) ефект багатства;
- г) ефект імпортних закупівель.

2. Яку назву має ефект, викликаний підвищенням ставки відсотка, що спричиняється зростанням рівня цін?

- а) Пігу;
- б) Кейнса;
- в) Хікса;
- г) Самуельсона.

3. Прикладом якого фактора може бути падіння реальної вартості акцій незалежно від рівня інших цін?

- а) цінових детермінант AD ;
- б) цінових детермінант AS ;
- в) нецінових детермінант AD ;
- г) ефекту багатства.

4. Якого явища не може відобразити переміщення кривої сукупного попиту уздовж кривої сукупної пропозиції?

- а) підвищення цін і зростання реального ВВП одночасно;
- б) підвищення цін без зростання реального ВВП;
- в) зростання реального ВВП без підвищення цін;
- г) підвищення цін і зниження реального ВВП одночасно.

5. Який із чинників переміщуватиме криву сукупного попиту вліво?

- а) очікування зменшення реальних доходів у майбутньому;
- б) зменшення податків на доходи фізичних осіб;
- в) підвищення темпів економічного зростання в інших країнах, що є торговельними партнерами даної держави;
- г) зростання реальної вартості фінансових активів і нерухомого майна.

6. Яким чином вплине впровадження нових, більш досконалих технологій на криву AD?

- а) викличе зміщення вправо;
- б) викличе зміщення уліво;
- в) не змінить положення кривої;
- г) усі відповіді неправильні.

7. Який фактор не належить до нецінових детермінант сукупного попиту?

- а) фінансові та фізичні активи;
- б) податки;
- в) підвищення цін на енергоносії;
- г) очікуваний прибуток від інвестицій.

8. Яке з перерахованих явищ може вплинути на величину сукупного попиту?

- а) очікування споживачів;
- б) зміна загального рівня цін;
- в) зростання цін на імпортовану нафту;
- г) зміна валютного курсу.

9. Курс національної валюти України щодо російського рубля зріс. Як це позначиться на сукупному попиті в Україні?

- а) він знизиться;
- б) він зросте;
- в) він залишиться незмінним;
- г) усі відповіді неправильні.

10. Якого впливу зазнає сукупний попит в Україні при досягненні значного приросту національного доходу в Казахстані, якщо ці країни є торговельними партнерами?

- а) попит знизиться;
- б) попит зросте;
- в) попит залишиться незмінним;
- г) зміниться тільки обсяг попиту.

11. Як вплине очікування споживачами підвищення реальних майбутніх доходів на криву сукупного попиту?

- а) викличе зміщення вгору;
- б) викличе зміщення уліво;
- в) викличе зміщення вправо;
- г) крива не зміститься.

12. Яке визначення точніше відображає суть категорії „сукупна пропозиція”?

- а) це загальний обсяг виробництва матеріальних благ і послуг за відповідний проміжок часу;
- б) це реальний обсяг виробництва при будь-якому можливому рівні цін;
- в) це максимальний обсяг виробництва, який досягається в умовах повної зайнятості;
- г) це загальний обсяг виробництва, який досягається при оптимальному використанні наявних у суспільстві ресурсів.

13. Який з факторів сукупної пропозиції можна віднести до нецінових?

- а) зміну курсу валюти;

- б) зміну величини національного доходу країн – торговельних партнерів;
- в) величини податків;
- г) застосування більш прогресивних технологій у виробництві.

14. За якої умови графік сукупної пропозиції має вигляд прямої вертикальної лінії?

- а) повне задоволення наявного попиту;
- б) досягнення повної зайнятості;
- в) відсутність стимулів до подальшого збільшення обсягів виробництва;
- г) наявність адміністративних обмежень подальшого зростання виробництва.

15. Дія якого фактора не може змінити положення кривої на графіку сукупної пропозиції?

- а) зростання продуктивності суспільної праці;
- б) зниження загального рівня цін;
- в) збільшення державних дотацій підприємствам;
- г) усі відповіді неправильні.

16. Яке з поданих тверджень неправильне?

- а) інтеграція країни у світову економіку забезпечує ефективніше використання ресурсів, і крива AS на графіку сукупної пропозиції переміщується вправо;
- б) несприятливе макросередовище переміщуватиме криву короткострокової сукупної пропозиції вліво;
- в) очікування високої інфляції в майбутньому підвищує сукупний попит сьогодні;
- г) усі відповіді неправильні.

17. Який чинник переміщуватиме криву довгострокової сукупної пропозиції вліво?

- а) зростання кількості трудових ресурсів;
- б) підвищення мінімальної заробітної плати;
- в) збільшення обсягу капіталу, яким володіє національна економіка;

г) підвищення ефективності виробництва.

18. Який вигляд має крива сукупної пропозиції у довготерміновому періоді?

- а) вертикальної лінії;
- б) горизонтальної лінії;
- в) спадної лінії;
- г) усі відповіді неправильні.

19. Які наслідки має зміна сукупного попиту в довгостроковому періоді за класичним варіантом кривої AS?

- а) впливає на обсяг випуску продукції, а не на рівень цін;
- б) впливає на рівень цін, а не на обсяг випуску продукції;
- в) не впливає на рівень цін і випуску продукції;
- г) впливає як на рівень цін, так і на випуск продукції.

20. Який з наслідків спостерігається від негативного шоку пропозиції (наприклад, зростання цін на енергоносії) у короткостроковому періоді?

- а) зростання цін та обсягу випуску продукції;
- б) зростання цін і зниження обсягу випуску продукції;
- в) падіння цін та обсягу випуску продукції;
- г) падіння цін і зростання випуску продукції.

21. Який з наслідків спостерігається при зниженні податкових надходжень до бюджету?

- а) збільшується можливість державних витрат;
- б) крива сукупного попиту переміщується вправо;
- в) зменшується можливість державних витрат, крива сукупного попиту зміщується вправо;
- г) зменшується можливість державних витрат, крива сукупного попиту зміщується вліво.

22. Яке з поданих суджень є помилковим?

- а) крива сукупного попиту має від'ємний нахил;
- б) рівновага на кейнсіанському відрізку кривої AS встановлюється при незмінному рівні цін;

- в) зміна експортно-імпортних потоків не відобразиться на значенні чистого експорту;
- г) крива AS складається з трьох відрізків.

Практичне заняття №4 СТАБІЛІЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Мета роботи – засвоєння теоретичних положень щодо циклічних коливань національної та світової економіки.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) економічні коливання;
- 2) економічний цикл;
- 3) криза;
- 4) депресія;
- 5) пожвавлення;
- 6) піднесення;
- 7) короткостроковий економічний цикл;
- 8) середньостроковий економічний цикл;
- 9) довгостроковий економічний цикл;
- 10) стабілізаційна політика;
- 11) політика експансії;
- 12) політика рестрикції.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Динаміка національного виробництва – це:
 - а) зміна обсягу національного виробництва за певний проміжок часу;
 - б) порівняння обсягів реального і номінального національного продукту за певний проміжок часу;
 - в) грошове вираження обсягу національного виробництва, взяте за певний проміжок часу;
 - г) фізичне вираження обсягу національного виробництва, взяте за певний проміжок часу.

2. Економічні коливання – це:

- а) різні значення приростів обсягів національного виробництва за певний проміжок часу;
- б) зниження ступеня економічної активності, пов'язане зі змінами у макроекономічній ситуації;
- в) нерівномірність, періодична різноспрямованість змін макроекономічних показників;
- г) зміни в макроекономічній політиці держави, які впливають на результати національної економіки.

3. Економічний цикл – це:

- а) період, протягом якого спостерігаються різноспрямовані зміни в основних макроекономічних показниках;
- б) послідовне проходження національною економікою усіх стадій позитивної економічної динаміки;
- в) сукупність певних станів економічної активності, які періодично повторюються в національній економіці;
- г) правильна відповідь відсутня.

4. Циклічність національної економіки:

- а) є її закономірністю;
- б) характерна для країн з невисоким рівнем економічного розвитку;
- в) є наслідком неефективної макроекономічної політики;
- г) є фактором економічного прогресу суспільства.

5. Які серед виділених в економічній науці циклів розроблені найбільш повно?

- а) короткострокові;
- б) середньострокові;
- в) довгострокові;
- г) усі відповіді правильні.

6. Якою є звичайна тривалість середньострокового циклу (років)?

- а) 1,5 – 3;
- б) 3 – 5;

- в) 7 – 11;
- г) 10 – 20.

7. Яка послідовність зміни стадій економічного циклу є найбільш характерною?

- а) піднесення – депресія – пожвавлення – спад;
- б) піднесення – спад – депресія – пожвавлення;
- в) пожвавлення – депресія – спад – піднесення;
- г) спад – депресія – піднесення – пожвавлення.

8. У якій фазі економічного циклу спостерігається найвищий рівень зайнятості?

- а) спад;
- б) депресія;
- в) пожвавлення;
- г) піднесення.

9. Що є матеріальною основою середньострокового економічного циклу?

- а) структурне оновлення технологічного способу виробництва;
- б) зміна товарних запасів;
- в) масове оновлення основних засобів виробництва;
- г) правильна відповідь відсутня.

10. Для якої стадії середньострокового економічного циклу характерне відновлення передкризового рівня виробництва?

- а) спад;
- б) депресія;
- в) пожвавлення;
- г) піднесення.

11. Які процеси простежуються у фазі спаду?

- а) домогосподарства купують менше споживчих товарів;
- б) скорочуються інвестиційні видатки фірм на машини та устаткування;
- в) спадає попит на робочу силу;
- г) зменшуються запаси товарів на складах.

12. Теорія середньострокових циклів була створена:

- а) Й. Шумпетером;
- б) А. Смітом;
- в) К. Марксом;
- г) М. Кондратьєвим.

13. Якою є звичайна тривалість довгострокового циклу (років)?

- а) 65 – 80;
- б) 10 – 15;
- в) 15 – 30;
- г) 50 – 60.

14. У якій фазі довгострокового циклу відбувається масове поширення нових технологій, зародження і розвиток нових провідних галузей?

- а) фаза піднесення;
- б) фаза спаду;
- в) депресія;
- г) правильна відповідь відсутня.

15. Який вид стабілізаційної політики держави застосовується на стадії спаду економіки?

- а) експансія;
- б) рестрикція;
- в) антимонопольні заходи;
- г) структурна політика.

16. Який з поданих заходів характерний для державної політики експансії?

- а) зростання державних витрат;
- б) підвищення податків;
- в) скорочення пропозиції грошей;
- г) усі відповіді правильні.

17. Кому зазвичай відводиться першість у розробці

економічної теорії „довгих хвиль”?

- а) Й. Шумпетеру;
- б) М. Туган-Барановському;
- в) М. Кондратьєву;
- г) І. Фішеру.

18. Система заходів держави, спрямована на обмеження сукупного попиту, зниження інвестиційної активності й темпів зростання ВВП – це політика:

- а) експансії;
- б) рестрикції;
- в) зайнятості;
- г) правильна відповідь відсутня.

Практичне заняття №5

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ІНФЛЯЦІЇ ТА АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА

Мета роботи – засвоєння основних теоретичних положень інфляції та безробіття як наслідків порушення рівноваги.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) інфляція;
- 2) темп інфляції;
- 3) помірна інфляція;
- 4) галопуюча інфляція;
- 5) гіперінфляція;
- 6) інфляція попиту;
- 7) інфляція витрат;
- 8) антиінфляційна політика;
- 9) крива Філіпса;
- 10) безробіття;
- 11) економічно активне населення;
- 12) фрикційне безробіття;
- 13) структурне безробіття;

- 14) циклічне безробіття;
- 15) природний рівень безробіття;
- 16) закон Оукена.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Як можна визначити характер інфляції, за якої ціни зростають від 100 до 200 % на рік?

- а) помірна;
- б) галопуюча;
- в) гіперінфляція;
- г) правильна відповідь відсутня.

2. Назвіть причину інфляції попиту:

- а) монополізація окремих галузей національної економіки;
- б) надмірні державні витрати;
- в) очікування на зростання цін у майбутньому;
- г) усі твердження правильні.

3. Назвіть причину інфляції, викликану зменшенням сукупної пропозиції:

- а) масове підвищення заробітної плати;
- б) зменшення державних витрат;
- в) збільшення державних витрат;
- г) зменшення податків.

4. Який з процесів є умовою для виникнення інфляції витрат?

- а) масово зростає номінальна заробітна плата без зміни продуктивності праці;
- б) збільшуються ціни на енергоресурси;
- в) зменшуються середні витрати на виробництво продукції;
- г) правильну відповідь подано у п. а, б.

5. Які наслідки має наявність в економіці високих темпів інфляції?

- а) підвищення інвестиційної активності;
- б) збільшення попиту на матеріальні активи;

- в) підвищення реальних доходів;
- г) усі відповіді неправильні.

6. Який з процесів не відноситься до соціально-економічних наслідків інфляції?

- а) масове зниження рівня життя людей;
- б) знецінення заощаджень;
- в) підвищення реального ВВП;
- г) збільшення бартерного обігу.

7. Яким процесом супроводжується непередбачена інфляція?

- а) перерозподілом доходів між боржниками і кредиторами;
- б) зниженням реальної вартості заощаджень;
- в) падінням ефективності національної економіки;
- г) усі твердження правильні.

8. Як можна визначити сукупність заходів, спрямованих на встановлення відповідності між темпами зростання грошової маси і темпами зростання реального ВВП?

- а) політика експансії;
- б) політика стримування;
- в) антиінфляційна політика;
- г) інтеграційна політика.

9. За допомогою якого заходу проводиться адаптивна антиінфляційна політика?

- а) індексація доходів;
- б) регулювання цін;
- в) стабілізація цінових очікувань;
- г) усі перераховані вище заходи.

10. Який тип безробіття виникає при втраті роботи у зв'язку із скороченням сукупного попиту?

- а) природне;
- б) циклічне;
- в) структурне;
- г) фрикційне.

11. Який тип безробіття виникає при втраті роботи внаслідок падіння попиту на професію?

- а) структурне;
- б) фрикційне;
- в) природне;
- г) циклічне.

12. Яка закономірність буде справедливою при виникненні загального зниження сукупного попиту в економіці?

- а) фактичне безробіття більше від природного;
- б) циклічне безробіття більше від фактичного;
- в) фактичне безробіття менше від природного;
- г) фактичне безробіття дорівнює природному.

13. Яка ситуація відображає повну зайнятість?

- а) безробіття в суспільстві повністю відсутнє;
- б) чисельність економічно активного населення збігається з чисельністю зайнятих громадян;
- в) циклічне безробіття дорівнює нулю;
- г) структурне безробіття відсутнє.

14. За якої умови забезпечується повна зайнятість населення?

- а) раціонального розподілу робочої сили;
- б) використання робочої сили відповідно до професійної підготовки;
- в) відсутності безробіття;
- г) відсутності циклічного безробіття.

15. Яким є природний рівень безробіття у розвинених країнах світу?

- а) до 2 %;
- б) 2 – 3 %;
- в) до 4 %;
- г) 5 – 6 %.

16. Які види входять у поняття природного безробіття?

- а) циклічне + структурне;

- б) фрикційне + структурне;
- в) фрикційне + циклічне;
- г) циклічне + фактичне.

17. Яке явище не можна віднести до негативних наслідків безробіття?

- а) недовиробництво ВВП;
- б) зниження рівня кваліфікації працівників, які втратили роботу;
- в) зменшення рівня споживання окремих людей;
- г) підвищення загального рівня цін.

18. Яку закономірність відображає крива Філіпса?

- а) зворотний зв'язок між інфляцією та безробіттям;
- б) вплив шоків сукупного попиту на обсяг ВВП;
- в) зв'язок між податковою ставкою та обсягами податкових надходжень до бюджету;
- г) рівень відставання фактичного ВВП від потенційного.

19. Який з напрямів економічної політики держави може безпосередньо впливати на збільшення кількості робочих місць?

- а) посилення державного контролю над державними підприємствами;
- б) стимулювання дрібного бізнесу;
- в) розвиток місцевого самоврядування;
- г) усі відповіді неправильні.

20. Залежність між якими факторами відображає закон Оукена?

- а) ступенем зменшення ВВП і перевищенням природного рівня безробіття над фактичним;
- б) рівнем безробіття і темпами інфляції;
- в) зміною обсягу національного виробництва та відсотковою ставкою;
- г) правильна відповідь відсутня.

Практичне заняття № 6

КОЛИВАННЯ РІВНОВАЖНОГО ВВП НАВКОЛО ПОТЕНЦІЙНОГО РІВНЯ

Мета роботи – засвоєння теоретичних знань стосовно встановлення рівноваги на товарному ринку національної економіки.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) класична модель рівноваги;
- 2) закон Сея;
- 3) модель “кейнсіанський хрест”;
- 4) ефект мультиплікатора;
- 5) мультиплікатор автономних витрат;
- 6) податковий мультиплікатор;
- 7) рецесійний розрив;
- 8) бюджетна політика;
- 9) інфляційний розрив;
- 10) фіскальна експансія;
- 11) фіскальна рестрикція;
- 12) дискреційна політика;
- 13) недискреційна політика.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Від якого з факторів залежать заощадження у класичній моделі рівноваги?

- а) прибутку;
- б) банківського відсотка;
- в) цін;
- г) заробітної плати;
- д) правильна відповідь відсутня.

2. Яке визначення найбільш точно відображає суть закону Сея?

- а) пропозиція товару створює власний попит;
- б) попит на товари породжує їхню пропозицію;

в) у ринковій економіці попит і пропозиція товару завжди збігаються;

г) пропозиція товару визначається виробничими можливостями, а попит – потребами покупців.

3. Яке визначення попиту на робочу силу справедливе на думку представників класичної школи?

а) зростаюча функція від номінальної заробітної плати;

б) спадна функція від номінальної заробітної плати;

в) зростаюча функція від реальної заробітної плати;

г) спадна функція від реальної заробітної плати.

4. Яка формула правильно відображає співвідношення граничної схильності до заощадження і граничної схильності до споживання:

а) $MPS + MPC = 1$;

б) $1/MPS = MPC$;

в) $MPS - MPC = 0$;

г) усі відповіді неправильні.

5. Яким чином може бути викликаний економічний спад на думку кейнсіанців?

а) надмірним зростанням цін і заробітної плати на фазі піднесення економіки;

б) надмірною схильністю людей до заощаджень;

в) надмірним використанням ресурсів на фазі піднесення економіки;

г) надмірним намаганням підприємців диференціювати товари, що призводить до монополізації.

6. Яке з формулювань основного психологічного закону Кейнса правильне?

а) люди прагнуть зберігати капітал у грошовій формі;

б) схильність підприємців до інвестування має зворотну залежність від розміру податків;

- в) зі збільшенням зайнятості та сукупного доходу зростає і особисте споживання, але повільніше, ніж зростає дохід;
- г) збільшення заощаджень в економіці викликає зростання реальної відсоткової ставки.

7. За якої умови досягається рівновага на товарному ринку згідно з кейнсіанською моделлю?

- а) повної зайнятості;
- б) неповної зайнятості;
- в) збалансованості попиту і пропозиції на всіх ринках;
- г) усі відповіді неправильні.

8. Яке з наведених положень не відповідає поглядам економістів кейнсіанського напрямку?

- а) повна зайнятість швидше випадкова, ніж закономірна;
- б) причини інфляції та безробіття пов'язані з особливостями функціонування самої ринкової системи;
- в) рівновага сукупного обсягу виробництва може досягатись тільки при повній зайнятості;
- г) величина сукупного попиту є фактором зміни інвестиційної активності.

9. За допомогою якого фактора визначається зайнятість у кейнсіанській моделі рівноваги?

- а) сукупної пропозиції;
- б) ресурсного потенціалу економіки;
- в) ефективного попиту;
- г) бажання окремих працівників пропонувати на ринку праці свої трудові здібності.

10. За умови вирівнювання яких факторів досягають рівноваги в моделі кейнсіанського хреста?

- а) сукупних доходів і сукупних видатків;
- б) рівноважного рівня випуску продукції та потенційного ВВП;
- в) інвестицій і заощаджень;
- г) запланованих й фактичних витрат.

11. Недостатня величина якого показника на думку Дж. М. Кейнса є причиною економічного спаду?

- а) ефективної пропозиції;
- б) ефективного попиту;
- в) зайнятості;
- г) усі відповіді неправильні.

12. Що, на думку кейнсіанців, повинно становити основу стабілізаційної політики?

- а) бюджетно-податкова політика;
- б) політика зайнятості;
- в) кредитно-грошова політика;
- г) політика вирівнювання доходів.

13. Як називається приріст заощаджень, що виникає із кожної додаткової грошової одиниці доходу?

- а) середня схильність до заощадження;
- б) гранична схильність до заощадження;
- в) гранична схильність до споживання;
- г) мультиплікатор автономних витрат.

14. Як називається приріст споживання, що виникає із кожної додаткової грошової одиниці доходу?

- а) середня схильність до заощаджень;
- б) гранична схильність до заощаджень;
- в) гранична схильність до споживання;
- г) мультиплікатор автономних витрат.

15. Між якими показниками виражає співвідношення мультиплікатор?

- а) приростом інвестицій і приростом доходу;
- б) приростом заощаджень і приростом доходу;
- в) приростом споживання і приростом заощаджень;
- г) приростом доходу і приростом інвестицій.

16. Яке із значень мультиплікатора буде справедливим за умови, що споживачі із кожної додаткової одиниці доходу зберігають 25%?

- а) 4,0;
- б) 2,5;
- в) 10,0;
- г) 0,4.

17. Якому мультиплікатору відповідає коефіцієнт, що показує величину зміни доходу у відповідь на зміну податків на одну одиницю?

- а) автономних витрат з урахуванням прибуткового податку;
- б) збалансованого бюджету;
- в) податковий;
- г) державних видатків.

18. Який показник необхідно врахувати при обчисленні рівня зміни доходу, що відбувається внаслідок зміни величини інвестицій?

- а) амортизації;
- б) мультиплікатора;
- в) акселератора;
- г) рівня цін.

19. Встановіть назву величини, на яку повинні зрости сукупні витрати для того, щоб підвищити рівноважний рівень випуску продукції до його потенціалу:

- а) інфляційний розрив;
- б) рецесійний розрив;
- в) ефект Пігу;
- г) ефект храповика.

20. Якщо національна економіка досягла повної зайнятості, а обсяг сукупного попиту зростає, то до якого наслідку це приводить?

- а) дефляційного розриву;
- б) інфляційного розриву;
- в) дефіциту державного бюджету;

г) стагфляції.

21. Які операції здійснюють домогосподарства, коли вкладають кошти на депозитні рахунки комерційних банків?

- а) і заощаджують, і інвестують;
- б) заощаджують, але не інвестують;
- в) інвестують, але не заощаджують;
- г) усі відповіді неправильні.

22. Інвестиційна функція задається рівнянням $I = 1000 - 30r$, де r – реальна ставка відсотка. Номінальна ставка відсотка дорівнює 10%, рівень інфляції становить 2 %. Яким буде обсяг інфляції в цьому випадку?

- а) 240 гр. од.;
- б) 760 гр. од.;
- в) 700 гр. од.;
- г) 970 гр. од.

23. За умови зміни якого параметра фіскальна політика буде дискреційною?

- а) зниження ставки оподаткування;
- б) підвищення розмір допомоги в разі безробіття;
- в) збільшення податкових надходження за незмінною прогресивною шкалою оподаткування;
- г) усі відповіді є правильними.

24. За умови перебігу якого процесу фіскальна політика буде недискреційною?

- а) зміни ставки податку на доходи фізичних осіб;
- б) за незмінної ставки податку на доходи громадян збільшаться податкові надходження;
- в) зміни співвідношення між прямими і непрямими податками у доходах державного бюджету;
- г) зменшення видатків на утримання державного сектора економіки.

25. Який захід не можна вважати інструментом дискреційної

політики?

- а) надання допомоги в разі безробіття;
- б) зміну системи і ставок оподаткування;
- в) визначення розміру дефіциту державного бюджету;
- г) правильна відповідь відсутня.

26. Який з названих заходів демонструє стимулюючу фіскальну політику держави?

- а) купівля Центральним банком державних облігацій на відкритому ринку;
- б) продаж Центральним банком державних облігацій на відкритому ринку;
- в) новий випуск державних облігацій для фінансування додаткових державних видатків;
- г) погашення раніше випущених державних цінних паперів.

27. Який графічний вигляд може мати зміна розміру автономного споживання?

- а) переміщення уздовж кривої запланованих витрат;
- б) зміна кута нахилу кривої запланованих витрат;
- в) переміщення кривої запланованих витрат;
- г) переміщення уздовж кривої функції споживання залежно від зміни рівня доходу.

28. Яка ознака безробіття є справедливою за класичною теорією макроекономічної рівноваги?

- а) вимушене;
- б) добровільне;
- в) завжди відповідне природному рівню;
- г) приховане.

Практичне заняття №7

**ЦІЛІ, ІНСТРУМЕНТИ І ТЕОРЕТИЧНІ МОДЕЛІ
КРЕДИТНО-ГРОШОВОЇ ПОЛІТИКИ**

Мета роботи – засвоєння теоретичних знань стосовно встановлення рівноваги на грошовому ринку національної економіки.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) грошова маса;
- 2) готівкові гроші;
- 3) депозитні гроші;
- 4) грошові агрегати;
- 5) ліквідність платіжних засобів;
- 6) загальні резерви;
- 7) обов'язкові резерви;
- 8) надлишкові резерви;
- 9) норма обов'язкових резервів;
- 10) попит на гроші;
- 11) трансакційний попит на гроші;
- 12) попит за мотивом перестороги;
- 13) спекулятивний попит;
- 14) пропозиція грошей;
- 15) банківський мультиплікатор;
- 16) пастка ліквідності;
- 17) кредитно-грошова політика;
- 18) норма обов'язкового резервування;
- 19) операції на відкритому ринку;
- 20) кредитна експансія;
- 21) кредитна рестрикція;
- 22) монетарне правило Фрідмена.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Що розуміється під ліквідністю грошей?
 - а) перетворення грошей на капітал;

- б) вираження вартості товарів у грошах;
- в) здатність активів перетворюватись на гроші;
- г) здатність грошей створювати накопичене багатство.

2. У складі грошової маси прийнято виділяти такі агрегати: M_0 , M_1 , M_2 . Компоненти якого з агрегатів є найбільш ліквідними?

- а) M_0 ;
- б) M_1 ;
- в) M_2 ;
- г) правильними є варіанти в п. б, в.

3. Що з перерахованого не включається до грошового агрегату M_2 ?

- а) термінові депозити;
- б) гроші Держстраху;
- в) валютні заощадження;
- г) гроші клієнтів за трастовими операціями банків.

4. Яким поняттям можна визначити трансакційний попит на гроші?

- а) зростаюча функція сукупного доходу;
- б) спадна функція сукупного доходу;
- в) спадна функція відсоткової ставки;
- г) зростаюча функція відсоткової ставки.

5. Який з видів попиту на гроші відображається графічно у вигляді вертикальної лінії?

- а) трансакційний;
- б) сукупий;
- в) спекулятивний;
- г) усі відповіді неправильні.

6. Якому з понять відповідає визначення суми, що залишається у розпорядженні комерційних банків і реально може бути використана для проведення активних операцій?

- а) грошова база;
- б) обов'язкові резерви;

- в) надлишкові резерви;
- г) сукупні резерви.

7. Якому з понять відповідає визначення загальних банківських резервів?

- а) сума, яка залишається у розпорядженні комерційних банків і використовується для проведення активних операцій;
- б) сума, яка створюється Центральним банком у вигляді зобов'язань безготівкових вкладів комерційних банків;
- в) сума, що вноситься як депозит на банківські рахунки і не видається у вигляді кредитів;
- г) сума, якою володіє Центральний банк.

8. Від якого фактора не залежить пропозиція грошей?

- а) політики Центрального банку;
- б) ступеня активності кредитно-фінансових установ;
- в) додаткової емісії акцій підприємств;
- г) усі відповіді неправильні.

9. У яких межах комерційний банк може створювати безготівкові гроші?

- а) своїх надлишкових резервів;
- б) своїх депозитів;
- в) своєї готівки у касі;
- г) своїх фактичних резервів.

10. Сума яких складових відповідає визначенню грошової бази?

- а) усіх грошових агрегатів;
- б) готівкових грошей і загальних резервів банку;
- в) готівкових грошей і обов'язкових резервів банку;
- г) готівкових і безготівкових грошей.

11. Яке з визначень коефіцієнта, що показує максимальну кількість нових депозитних грошей, створених однією грошовою одиницею, справедливе?

- а) норма обов'язкового резервування;

- б) банківській мультиплікатор;
- в) грошова база;
- г) облікова ставка.

12. Коли грошова база подвоїлась і розмір грошового мультиплікатора також збільшився у два рази, то як це вплинуло на пропозицію грошей?

- а) не змінилася;
- б) подвоїлася;
- в) зросла у чотири рази;
- г) зросла, але менше ніж у два рази.

13. Який із заходів не належить до методів кредитно-грошового регулювання, що здійснюються Центральним банком?

- а) зміна обов'язкової резервної норми;
- б) зміна облікової ставки;
- в) проведення операцій на відкритому ринку;
- г) перерозподіл бюджетних коштів держави.

14. Який наслідок може мати зміна обов'язкової резервної норми?

- а) скорочення кредитних ресурсів комерційних банків;
- б) впливу на обсяг реальних кредитних ресурсів комерційних банків не відбувається;
- в) зменшення або збільшення кредитних ресурсів комерційних банків;
- г) збільшення кредитних ресурсів комерційних банків.

15. Яке з визначень операцій Центрального банку на відкритому ринку є справедливим?

- а) придбання або продаж державних боргових зобов'язань (у формі цінних паперів);
- б) придбання або продаж іноземної валюти;
- в) регулювання ринку вільних капіталів;
- г) правильна відповідь відсутня.

16. Унаслідок якого заходу збільшиться пропозиція грошей?

- а) підвищення норми резервування;
- б) зміна співвідношення „готівка – депозити”;
- в) збільшення грошової бази;
- г) зменшення грошового мультиплікатора.

17. Яке з визначень депозитної політики банку правильне?

- а) діяльність щодо залучення вільних коштів фізичних та юридичних осіб;
- б) діяльність банку, пов'язана з визначенням відсотка для надання позик;
- в) робота банку з цінними паперами;
- г) діяльність банку на міжбанківській валютній біржі.

18. Який із законів не належить до функцій Центрального банку?

- а) проведення грошової емісії;
- б) розпорядження бюджетними коштами держави;
- в) регулювання грошового обігу;
- г) визначення нормативів діяльності комерційних банків.

19. Коливання якого фактора виступає в ролі механізму встановлення рівноваги на грошовому ринку?

- а) загального рівня цін;
- б) інфляції;
- в) реальної ставки відсотка;
- г) реального доходу.

20. Коли кількість грошей в обігу зростає, то який процес при цьому відбувається?

- а) скорочення частки готівки в загальній сумі платіжних засобів населення;
- б) зниження норми обов'язкових резервів;
- в) зменшення надлишкових резервів комерційних банків;
- г) усі відповіді є правильними.

21. Що повинен зробити Центральний банк для зниження ставки відсотка?

- а) ввести додаткові податки;
- б) стимулювати зростання сукупного попиту;
- в) збільшити пропозицію грошей;
- г) зменшити пропозицію грошей.

22. Який із заходів має проводити Центральний банк для скорочення пропозиції грошей?

- а) купувати державні облігації на відкритому ринку;
- б) зменшити облікову ставку;
- в) збільшити норму обов'язкових резервів;
- г) усі відповіді є правильними.

23. Який із заходів має провести Центральний банк для досягнення високої інвестиційної активності в країні?

- а) зменшити норму обов'язкового резервування;
- б) збільшити облікову ставку відсотка;
- в) продавати цінні папери;
- г) правильна відповідь відсутня.

24. Яким буде наслідок продажу Центральним банком великої кількості державних цінних паперів домогосподарствам і комерційним банкам?

- а) збільшиться загальна сума депозитів комерційних банків;
- б) зменшиться пропозиція грошей;
- в) зменшиться сума позик, наданих комерційними банками;
- г) знизиться рівень відсоткової ставки.

25. Що має на меті Центральний банк, змінюючи облікову ставку?

- а) збільшення інвестиційної активності;
- б) зниження інвестиційної активності;
- в) стимулювання збільшення кількості комерційних банків;
- г) усі відповіді неправильні.

26. Яке з визначень економічної ситуації, коли зростаюча пропозиція грошей не в змозі викликати подальше зниження відсоткових ставок, є справедливим?

- а) ефект храповика;
- б) ефект реальних касових залишків;
- в) пастка ліквідності;
- г) ефект відсоткових ставок.

27. Який з факторів не належить до наслідків рестриктивної політики держави (згідно з кейнсіанською концепцією)?

- а) прискорення інфляції;
- б) скорочення безробіття;
- в) збільшення інвестиційних витрат;
- г) усі відповіді є правильними.

28. Припустимо, що пропозиція грошей і рівень цін постійні. Тоді що відбудеться в разі збільшення рівня доходу на грошовому ринку?

- а) збільшиться попит на гроші і підвищиться ставка відсотка;
- б) збільшиться попит на гроші і знизиться ставка відсотка;
- в) попит на гроші зменшиться, а ставка відсотка підвищиться;
- г) попит на гроші зменшиться і ставка відсотка знизиться.

29. Які річні темпи приросту грошової маси вважаються необхідними при застосуванні монетарної політики?

- а) 5 – 6 %;
- б) 3 – 5 %;
- в) 2 – 2,5 %;
- г) до 10 %.

Практичне заняття №8 ВІДНОСНА ЕФЕКТИВНІСТЬ БЮДЖЕТНОЇ І КРЕДИТНО-ГРОШОВОЇ ПОЛІТИКИ В МОДЕЛІ IS - LM

Мета роботи – засвоєння теоретичних знань стосовно встановлення спільної рівноваги на товарному та грошовому ринках національної економіки.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) модель $IS - LM$;
- 2) крива IS ;
- 3) крива LM ;
- 4) ефект витіснення;
- 5) рівновага у моделі $IS - LM$.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Ефект витіснення означає:

- а) споживання товарів і послуг збільшується, а кількість інвестицій – зменшується;
- б) вітчизняні вироби витісняють імпорт;
- в) збільшення державних видатків зменшує обсяг планових інвестицій;
- г) збільшення приватних інвестицій зменшує державні видатки.

2. Яке явище не впливає на положення лінії IS на графіку економічної моделі:

- а) зниження заощаджень на величину приросту чистого експорту;
- б) зміни граничної схильності до заощаджень при незмінному їх обсязі;
- в) зростання державних витрат за рахунок підвищення податків;
- г) зменшення пропозиції грошей.

3. Як змінюється ставка відсотка при збільшенні реального доходу з урахуванням динаміки пропозиції грошей, порівняно зі своїм значенням в умовах фіксованої пропозиції грошей?

- а) знижується на більшу величину;
- б) зростає на більшу величину;
- в) зростає на меншу величину;
- г) знижується на меншу величину.

4. Яку грошово-кредитну політику має проводити Центральний банк згідно з моделлю IS – LM, щоб забезпечити незмінний рівень доходу:

- а) пропозиція грошей має зрости, ставка відсоткова не зміниться;
- б) пропозиція грошей має зрости, ставка відсоткова знизиться;
- в) пропозиція грошей має скоротитися, ставка відсотка не зміниться;
- г) пропозиція грошей має скоротитися, ставка відсотка зросте.

5. Унаслідок взаємодії яких факторів визначається ставка відсотка відповідно до моделі IS – LM?

- а) ринку товарів і послуг з ринком грошей;
- б) попиту й пропозиції на ринку товарів та послуг;
- в) грошового ринку з ринком цінних паперів;
- г) попиту і пропозиції на грошовому ринку.

6. Яке явище спостерігається в умовах ефекту витіснення?

- а) $I = S$;
- б) зростання автономних інвестицій не збільшує ефективного попиту;
- в) інвестиції мінімальні через дуже високі ставки відсотка;
- г) ефективний попит нееластичний відносно пропозиції грошей.

7. На основі якої моделі виводиться крива IS на графіку товарного і грошового ринків?

- а) кейнсіанського хреста й інвестиційної функції;
- б) кейнсіанського хреста і функції заощаджень;
- в) кейнсіанського хреста і кривої переваг ліквідності;
- г) кейнсіанського хреста і функції номінальної відсоткової ставки.

8. Як зміщується крива IS на графіку товарного і грошового ринків?

- а) униз і вліво, падає ставка відсотка і рівень доходу;
- б) вгору і вправо, зростає ставка відсотка і рівень доходу;

- в) вгору і вправо, падає ставка відсотка і підвищується рівень доходу;
- г) униз і вліво, підвищується ставка відсотка і падає рівень доходу.

9. Який вигляд має крива IS на графіку товарного й грошового ринків, якщо інвестиції не залежать від ставки відсотка?

- а) горизонтальна;
- б) вертикальна;
- в) має додатний нахил;
- г) має від'ємний нахил.

10. Який наслідок буде від зростання державних витрат?

- а) зростання планових витрат;
- б) зміщення кривої IS на графіку економічної моделі на величину мультиплікатора державних витрат;
- в) крива LM залишиться на місці;
- г) всі відповіді правильні.

11. Як зміняться криві на графіку економічної моделі за умови продажу облігацій державної позики?

- а) зміщення кривих IS і LM;
- б) зміщення тільки кривої IS;
- в) зміщення тільки кривої LM;
- г) точно відповісти неможливо.

12. Визначити форму кривої LM на графіку економічної моделі, якщо попит на гроші не реагує на ставку відсотка:

- а) полого, зміни монетарної політики ефективно впливають на реальний дохід;
- б) вертикальна, зміни монетарної політики ефективно впливають на реальний дохід;
- в) полого, зміни фіскальної політики ефективно впливають на реальний дохід;
- г) крута, зміни фіскальної політики ефективно впливають на реальний дохід;

13. У якому випадку крива IS зміщується вправо?

- а) зменшується кількість грошей в обігу;
- б) зростають ставки оподаткування;
- в) уряд збільшує трансферти;
- г) усі згадані явища мають місце.

14. Яку закономірність відображає точка рівноваги економічної моделі IS – LM на графіку:

- а) планові витрати дорівнюють фактичним;
- б) реальна пропозиція грошей дорівнює реальному попиту на гроші;
- в) значення доходу і відсотка відповідає стану рівноваги як товарного, так і грошового ринків;
- г) усі названі закономірності відповідають точці рівноваги.

15. Який наслідок має стимулююча кредитно-грошова політика в моделі IS – LM?

- а) зниження ставки відсотка і підвищення рівня доходу;
- б) зниження ставки відсотка і зниження рівня доходу;
- в) підвищення ставки відсотка і зниження рівня доходу;
- г) підвищення ставки відсотка і підвищення рівня доходу.

16. Визначте реальний підсумок проведення стимулюючої фіскальної і підтримуючої кредитно-грошової експансії:

- а) зростання рівноважного рівня доходу, при незмінній ставці відсотка;
- б) зростання ставки відсотка, при незмінному рівні доходу;
- в) зниження ставки відсотка і зростання рівноважного рівня доходу;
- г) зростання ставки відсотка і рівноважного рівня доходу.

17. Як зміниться нахил кривих IS та LM, на графіку економічної моделі, якщо інвестиції стануть менш чутливі до відсоткової ставки?

- а) крива LM стане крутішою;
- б) крива LM стане більш пологою;

- в) крива IS стане крутішою;
- г) крива IS стане більш пологою.

18. Визначте наслідок зростання державних видатків в економічній моделі

IS – LM?

- а) збільшення доходу і падіння ставки відсотка;
- б) зменшення і доходу, і ставки відсотка;
- в) збільшення і доходу, і ставки відсотка;
- г) зменшення доходу і зростання ставки відсотка.

19. Як відображено ефективність стимулюючої кредитно-грошової політики на графіку економічної моделі?

- а) криві LM та IS круті;
- б) крива LM відносно полого;
- в) крива IS полого, крива LM крута;
- г) крива IS крута, крива LM полого.

20. За якої обставини стимулююча бюджетно-податкова політика буде ефективною?

- а) попит на гроші дуже чутливий до ставки відсотка;
- б) інвестиції дуже чутливі до ставки відсотка;
- в) попит на гроші не реагує на ставку відсотка;
- г) правильна відповідь відсутня.

Практичне заняття №9 МОДЕЛЬ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ Й РІВНОВАГА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ

Мета роботи – засвоєння теоретичних знань стосовно особливостей функціонування національної економіки відкритого типу.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) відкрита економіка;

- 2) експорт;
- 3) імпорт;
- 4) гранична схильність до імпорту;
- 5) чистий експорт;
- 6) зовнішньоторговельна політика;
- 7) фритредерство;
- 8) протекціонізм;
- 9) нетарифні інструменти торговельної політики;
- 10) митний збір;
- 11) специфічне мито;
- 12) адвалорне мито;
- 13) валюта;
- 14) пряме котирування валюти;
- 15) зворотне котирування валюти;
- 16) реальний валютний курс;
- 17) попит на валюту;
- 18) пропозиція валюти;
- 19) гнучкий валютний курс;
- 20) фіксований валютний курс;
- 21) паритет купівельної спроможності;
- 22) валютний ринок;
- 23) девальвація;
- 24) ревальвація;
- 25) валютна інтервенція;
- 26) платіжний баланс;
- 27) активне сальдо платіжного балансу;
- 28) пасивне сальдо платіжного балансу;
- 29) ступінь мобільності капіталу.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Якщо порівнювати між собою наслідки застосування мита або квоти, то тільки мито:

- а) призводить до скорочення імпорту;
- б) сприяє підвищенню цін;
- в) приносить доходи до державного бюджету;
- г) правильна відповідь відсутня.

2. Яка з наведених форм торговельних бар'єрів не є суттєвою перешкодою для вільної торгівлі?

- а) імпортна квота;
- б) ліцензії на експорт та імпорт;
- в) добровільні експортні обмеження;
- г) правильна відповідь відсутня.

3. Який фактор не входить в рахунок поточних операцій як складової платіжного балансу?

- а) транспортні послуги іноземним державам;
- б) товарний експорт;
- в) чисті доходи від інвестицій;
- г) зміни в активах країни за кордоном.

4. Коли кажуть, що країна девальвувала свою валюту, яку з подій мають на увазі?

- а) країна відмовилась від золотого стандарту;
- б) у країні дефіцит торговельного балансу;
- в) внутрішня купівельна спроможність одиниці валюти знизилась;
- г) уряд підвищив ціну, за якою він буде купувати золото.

5. Як може вплинути на фізичний обсяг експорту та імпорту України помітне зниження ціни гривні в іноземних валютах:

- а) експорт та імпорт зростуть;
- б) експорт знизиться, а імпорт зросте;
- в) експорт та імпорт знизяться;
- г) експорт зросте, а імпорт знизиться.

6. Яким з чинників зумовлюється курс валюти в системі плаваючих валютних курсів:

- а) розміром золотого запасу країни;
- б) рівнем національного доходу;
- в) попитом і пропозицією іноземних валют;
- г) усі відповіді правильні.

7. За якої обставини активне сальдо платіжного балансу

збільшиться?

- а) знизяться реальні ставки відсотка;
- б) зростуть темпи економічного зростання;
- в) зростуть темпи інфляції;
- г) нічого з переліченого не відбудеться.

8. Україна вирішує встановити контроль над зовнішньою торгівлею з тим, щоб знизити дефіцит платіжного балансу. Який наслідок цього рішення?

- а) зниження українського імпорту;
- б) зниження рівня інфляції в країні;
- в) зниження українського експорту;
- г) зниження сальдо торговельного балансу.

9. Якщо при режимі фіксованих валютних курсів рівень інфляції в Україні виявиться вищим, ніж в інших країнах, то яким буде наслідок?

- а) український експорт та імпорт зростуть;
- б) український експорт знизиться, а імпорт зросте;
- в) український експорт та імпорт знизяться;
- г) український експорт зросте, а імпорт знизиться.

10. Який з нижчеперелічених заходів збільшує пропозицію іноземної валюти в обмін на вітчизняну?

- а) імпорт капіталу;
- б) імпорт товарів;
- в) імпорт послуг;
- г) експорт капіталу.

11. Якщо країна з високим рівнем інфляції для того, щоб її стримати, проводить рестриктивну грошову політику, то який наслідок це має?

- а) підвищення конкурентноспроможності продукції цієї країни;
- б) підвищення валютного курсу цієї країни;
- в) збільшення експорту;
- г) зниження обмінного курсу країни.

12. Якщо величина офіційних валютних резервів Центрального банку не зміниться, то якого наслідку можна очікувати за інших рівних умов?

- а) сальдо торгового балансу буде дорівнювати нулю;
- б) сальдо поточних рахунків буде дорівнювати нулю;
- в) сальдо капітальних рахунків буде дорівнювати нулю;
- г) сальдо платіжного балансу буде дорівнювати нулю.

13. Яким чином може бути покритий дефіцит платіжного балансу ?

- а) за допомогою девальвації валюти;
- б) шляхом збільшення зовнішньої заборгованості;
- в) шляхом використання резервів іноземної валюти;
- г) правильну відповідь подано в п. б і в.

14. Яким має бути сальдо платіжного балансу країни?

- а) позитивним, якщо експорт товарів перевищує імпорт;
- б) зведеним до нуля;
- в) позитивним, якщо на рахунку руху капіталів зафіксовано перевищення припливу капіталів над відпливом;
- г) дефіцитним, якщо на рахунку поточних операцій сальдо негативне.

15. Якщо торговельний баланс позитивний, то яким може бути баланс поточних операцій?

- а) з плюсом;
- б) з мінусом;
- в) збалансованим;
- г) усі відповіді правильні.

16. Який наслідок буде мати збільшення пропозиції гривні за гнучкого валютного курсу гривні до долара США?

- а) збільшення імпорту українських товарів;
- б) зростання активного сальдо торговельного балансу України;
- в) ціна гривні, виражена в доларах, зменшиться;
- г) ціна долара, виражена в гривні, збільшиться.

17. За інших рівних умов, яка обставина буде причиною зменшення дефіциту торговельного балансу в країні?

- а) ціни в цій країні збільшаться відносно цін в інших країнах;
- б) ціни в цій країні зменшаться відносно цін в інших країнах;
- в) ціни іноземних валют зменшаться;
- г) будуть зменшені тарифи на імпорт.

18. Який фактор враховують в обчисленні поточних операцій платіжного балансу країни?

- а) експорт товарів;
- б) вартість гуманітарної допомоги потерпілим від повеней, яку отримала країна із-за кордону;
- в) доходи резидентів від фінансових активів за кордоном;
- г) неправильні всі відповіді.

19. Якщо населення країни за певний період заплатило іноземцям більше, ніж отримало від них, то яким буде платіжний баланс?

- а) урівноваженим;
- б) дефіцитним;
- в) профіцитним;
- г) нестабільним.

20. За високої мобільності капіталу, який наслідок буде мати зростання ставки відсотка?

- а) значний приплив іноземних інвестицій;
- б) значний відплив іноземних інвестицій;
- в) позитивне сальдо платіжного балансу; г) правильними є всі відповіді.

21. Який фактор не включається у баланс переказів?

- а) оплата праці трудових мігрантів;
- б) доходи від іноземних інвестицій;
- в) поточні трансферти;
- г) імпорт капіталу.

22. Яке з поданих тверджень неправильне:

- а) якщо підсумковий платіжний баланс дорівнює нулю, то платіжний баланс країни врівноважений;
- б) за активного підсумкового платіжного балансу Центральний банк збільшує валютні резерви;
- в) підсумковий платіжний баланс дорівнює балансові офіційних розрахунків із протилежним знаком;
- г) збільшення офіційних валютних резервів відображається у кредиті, а зменшення – у дебеті.

23. Який наслідок буде мати девальвація національної валюти?

- а) вплив капіталу з країни і створення дефіциту платіжного балансу;
- б) збільшення сукупного попиту в країні;
- в) скорочення валютних резервів Центрального банку і зниження грошової маси;
- г) усі відповіді неправильні.

24. Яким чином може бути покритий дефіцит платіжного балансу країни?

- а) позикою за кордоном;
- б) використанням золотовалютних резервів країни;
- в) девальвацією національної валюти;
- г) правильними є відповіді в пунктах а, б

Практичне заняття №10 **ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ПРИ ФІКСОВАНОМУ КУРСІ ВАЛЮТИ**

Мета роботи – засвоєння теоретичних знань стосовно особливостей встановлення рівноваги у відкритій економіці.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) модель Менделла – Флемінга;
- 2) відкрита економіка;

- 3) мала відкрита економіка;
- 4) велика відкрита економіка;
- 5) ступінь міжнародної мобільності капіталу;
- 6) абсолютна мобільність капіталу;
- 7) приплив капіталу;
- 8) відплив капіталу.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Якою є основна відмінність моделі Менделла – Флемінга, що відрізняє її від моделі IS – LM?

- а) рівень цін є незмінним;
- б) відкрита економіка в країні;
- в) не спостерігається вплив монетарної та фіскальної політики;
- г) усі відповіді неправильні.

2. Як буде переміщуватись крива LM* на графіку моделі Менделла –

Флемінга в системі координат ($Y - e$) за підвищення валютного курсу?

- а) уліво;
- б) управо;
- в) стане крутішою;
- г) не змінить свого положення.

3. Як буде переміщуватись крива IS* на графіку моделі Менделла –

Флемінга, в системі координат ($Y - e$) за підвищення валютного курсу?

- а) уліво; б) управо;
- в) стане крутішою;
- г) буде стабільною.

4. Яке явище досліджує модель Менделла – Флемінга?

- а) причини коливань сукупного доходу;
- б) взаємодію між товарними і грошовими ринками під впливом грошово-кредитної і бюджетно-податкової політики;

в) вплив валютного курсу на умови макроекономічної рівноваги;

г) усі відповіді неправильні.

5. Яка причина того, що в моделі Менделла-Флемінга розглядається номінальний, а не реальний валютний курс?

а) номінальний і реальний валютний курс – це одне й те саме;

б) зміни реального валютного курсу не визначають умов макроекономічної рівноваги;

в) ціни вважаються незмінними;

г) рахунок поточних операцій платіжного балансу змінюється залежно від номінального, а не реального валютного курсу.

6. Яке із тверджень неправильне?

а) ставка відсотка всередині країни встановлюється на рівні світової;

б) крива LM вертикальна, оскільки попит на гроші і пропозиція грошей нечутливі до змін валютного курсу;

в) крива IS має від'ємний нахил, тому що нижчий валютний курс стимулює інвестиції;

г) перетин кривих IS та LM відображає рівноважний валютний курс.

7. Яка причина неефективності фіскальної експансії в малій відкритій економіці з плаваючим валютним курсом?

а) грошова політика нейтралізує зростання випуску;

б) валютний курс залишається незмінним;

в) скорочення чистого експорту нейтралізує ефект розширення сукупного попиту за рахунок зростання урядових витрат;

г) валютний курс зростає, і випуск продукції скорочується.

8. Який наслідок буде мати введення обмежень на імпорт у відкритій економіці з плаваючим валютним курсом?

а) збільшення чистого експорту при скороченні внутрішнього споживання, але збереженні обсягу випуску продукції;

б) зростання валютного курсу і скорочення обсягів не тільки імпорту, але й експорту;

- в) зниження інвестицій та скорочення випуску продукції;
- г) усі відповіді неправильні.

9. Яка ознака характерна для грошової політики за плаваючого валютного курсу і високої мобільності капіталу?

- а) ефективність, оскільки збільшується чистий експорт, зайнятість і дохід;
- б) неефективність, оскільки знижуються можливості експорту;
- в) ефективність внаслідок припливу капіталу, що починається відразу після зростання внутрішньої ставки відсотка;
- г) незмінність рівноважного доходу.

10. Унаслідок якого фактора протекціоністська державна торговельна політика за режиму гнучкого курсу валюти буде неефективною?

- а) зміщення кривої IS уліво;
- б) зниження валютного курсу;
- в) зростання чистого експорту;
- г) правильної відповіді немає.

11. Який вплив має стимулююча бюджетно-податкова політика за режиму фіксованого курсу валюти:

- а) сприяє зростанню виробництва і доходу;
- б) стримує приплив капіталу в національну економіку;
- в) знижує пропозицію грошей;
- г) не приводить до яких-небудь серйозних змін у масштабах економіки.

12. Який вплив має кредитно-грошова експансія в умовах режиму фіксованого курсу валюти?

- а) збільшує валютні резерви, не змінюючи рівень виробництва і доходу;
- б) знижує валютні резерви, не змінюючи рівень виробництва і доходу;
- в) знижує ефективність бюджетно-податкової політики;
- г) приводить до зміщення кривої IS управо.

13. Який наслідок буде мати купівля облігацій Центральним банком в умовах режиму фіксованого курсу валюти?

а) зниження внутрішньої відсоткової ставки і зростання доходів;

б) прилив капіталу в країну і збільшення внутрішніх інвестицій;

в) вплив капіталу із країни і скорочення валютних резервів Центрального банку;

г) зниження валютного курсу і збільшення активного сальдо торговельного балансу.

14. Як діють інструменти фіскальної політики в умовах режиму фіксованого курсу валюти:

а) ефективно стимулюють сукупний попит;

б) знижують відсоткову ставку і стимулюють інвестиції;

в) призводять до дефіциту платіжного балансу;

г) не впливають на доходи, відсоткову ставку і платіжний баланс.

15. Як діють торговельні обмеження при існуванні фіксованого курсу валюти?

а) збільшують обсяг чистого експорту та обсяг національного виробництва;

б) зменшують обсяг чистого експорту й обсяг національного виробництва;

в) не змінюють обсягів чистого експорту і національного виробництва;

г) зменшують обсяг чистого експорту і збільшують обсяг національного виробництва.

16. Який показник збільшується у відкритій економіці за режиму гнучкого курсу валюти при зростанні пропозиції грошей?

а) інвестиції;

б) експорт;

в) споживання;

г) заощадження.

17. Який наслідок має збільшення державних витрат за режиму гнучкого курсу валюти?

- а) падіння експорту;
- б) зростання споживання;
- в) зниження інвестицій;
- г) усі відповіді неправильні.

18. За допомогою якого чинника можна збільшити обсяг національного продукту в країні з малою відкритою економікою за режиму фіксованого валютного курсу і стабільного рівня цін?

- а) зниження норми резервування для комерційних банків;
- б) купівлі Центральним банком державних цінних паперів;
- в) збільшення державних видатків;
- г) зменшення дефіциту державного бюджету.

19. За допомогою якого чинника можна підвищити рівень зайнятості у країні з малою відкритою економікою за режиму гнучкого валютного курсу?

- а) зниження податків;
- б) збільшення державних видатків;
- в) збільшення кількості грошей в обігу;
- г) зменшення кількості грошей в обігу.

20. Якою буде результативність стимулюючої монетарної політики за режиму гнучкого валютного курсу та низької мобільності капіталу?

- а) такою самою, як і за абсолютної мобільності капіталу;
- б) нижчою, ніж за абсолютної мобільності капіталу;
- в) вищою, ніж за абсолютної мобільності капіталу;
- г) усі відповіді неправильні.

21. Яким чином діє стимулююча фіскальна політика в умовах гнучкого валютного курсу?

- а) знижує курс національної валюти;
- б) підвищує курс національної валюти;
- в) не впливає на обмінний курс національної валюти;
- г) усі відповіді неправильні.

Практичне заняття №11

ВПЛИВ ЧИСЕЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ І ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА ДОСЯГНЕННЯ СТІЙКОЇ РІВНОВАГИ

Мета роботи – засвоєння теоретичних знань стосовно існуючих моделей довгострокового економічного зростання та економічного розвитку.

Завдання 1

Дайте визначення для наступних понять та категорій:

- 1) модель Домара;
- 2) модель Харрода;
- 3) автономні інвестиції;
- 4) індуковані інвестиції;
- 5) акселератор;
- 6) природний темп зростання;
- 7) фактичний темп зростання;
- 8) гарантований темп зростання;
- 9) модель Солоу;
- 10) золоте правило нагромадження.

Завдання 2

Знайдіть єдину правильну відповідь.

1. Який фактор забезпечує стійку рівновагу в моделі Р. Солоу?

- а) зменшення капіталоозброєності праці;
- б) досягнення капіталоозброєності праці при незмінному запасі капіталу;
- в) повний перехід інвестицій поточного періоду у додатковий капітал майбутнього періоду;
- г) правильна відповідь відсутня.

2. Який фактор забезпечує досягнення стійкої рівноваги у моделі Харрода?

- а) винятково ринкові механізми;
- б) державне регулювання економіки;

- в) виважена промислова політика підприємців;
- г) зовнішньоекономічні чинники.

3. Яку зміну в економіці викликає збільшення чисельності населення відповідно до моделі Солоу?

- а) збільшення капіталоозброєності праці;
- б) зменшення капіталоозброєності праці;
- в) не впливає на капіталоозброєність праці;
- г) знецінення капіталу.

4. За якої умови досягається максимум споживання на одиницю праці відповідно до моделі Солоу?

- а) обсяг інвестицій більший від обсягу заощаджень;
- б) гранична продуктивність капіталу дорівнює темпам росту населення, вибуття капіталу й ефективності праці;
- в) гранична продуктивність капіталу перевищує темп його приросту;
- г) еластичність випуску розрахована за фактором капітал, перевищує норму заощаджень.

5. Який показник закладено в основу неокласичної виробничої функції?

- а) гранична продуктивність капіталу;
- б) норма заощаджень;
- в) гранична схильність до споживання;
- г) норма амортизації.

6. За якої умови досягається стійкий рівень капіталоозброєності відповідно до моделі Солоу?

- а) норма заощадження дорівнює нормі споживання;
- б) капітал, що інвестується, дорівнює капіталу, який вибуває;
- в) гранична продуктивність капіталу дорівнює нормі амортизації;
- г) капітал, що інвестується, перевищує амортизацію.

7. Яким чинником є інвестиції в економічній моделі Домара?

- а) утворення доходу;

- б) зростання продуктивності праці;
- в) розширення виробничих потужностей;
- г) правильними є варіанти в п. а, в.

8. Який вираз в економічній моделі Домара відповідає темпу зростання інвестицій, що урівноважує сукупний попит і сукупну пропозицію?

- а) $MPS \cdot \delta$;
- б) $MPS \cdot y$;
- в) $MPS \cdot \Delta I$;
- г) $MPC + MPS$.

9. Яка частина капіталовкладень не залежить від рівня національного доходу?

- а) валові інвестиції;
- б) чисті інвестиції;
- в) автономні інвестиції;
- г) індуктовані інвестиції.

10. Які інвестиції, перебувають під безпосереднім впливом національного доходу?

- а) автономні;
- б) валові;
- в) індуковані;
- г) чисті.

11. Від якого фактора не залежать автономні інвестиції?

- а) зростання населення;
- б) поява технічних нововведень;
- в) зростання доходу;
- г) зміна споживацьких смаків.

12. Який темп зростання зумовлений збільшенням економічно активного населення і технічним прогресом?

- а) гарантований;
- б) природний;
- в) фактичний;

г) очікуваний.

13. Яка з формул є базовою для коефіцієнта акселерації?

- а) $\Delta I / C$;
- б) $\Delta Y / \Delta I$;
- в) $\Delta I / \Delta Y$;
- г) $\Delta C / \Delta Y$.

14. Яке явище спостерігається, коли за моделлю Харрода гарантований темп зростання вищий від фактичного?

- а) зростання зайнятості;
- б) зниження товарно-матеріальних запасів;
- в) збільшення безробіття;
- г) правильна відповідь відсутня.

15. Яке визначення відповідає поняттю гарантованого темпу економічного зростання у моделі Харрода?

- а) темп зростання, найбільш характерний для даної економічної системи;
- б) максимальний темп зростання, зумовлений збільшенням чисельності населення і технічним прогресом;
- в) темп зростання, при якому інвестиції дорівнюють заощадженням і виправдовують очікування підприємців;
- г) темп приросту, який гарантує виробникам максимальний прибуток;

16. Зв'язок між якими економічними явищами показує неокласична виробнича функція?

- а) сукупним попитом і сукупною пропозицією;
- б) розміром чистих інвестицій і приростом сукупної пропозиції;
- в) рівнем виробництва і величиною капіталу та праці, що застосовуються у виробництві;
- г) приростом виробничих потужностей і приростом сукупного попиту.

17. Перевищення гарантованого темпу зростання у моделі

Харрода над природним приводить до того, що інвестиції будуть:

- а) меншими від заощаджень;
- б) перевищувати заощадження;
- в) дорівнювати заощадженням;
- г) правильна відповідь відсутня.

18. Рівність яких темпів зростання необхідна для досягнення стійкої рівноваги у Моделі Харрода?:

- а) гарантованого і фактичного;
- б) фактичного і природного;
- в) гарантованого і природного;
- г) правильна відповідь відсутня.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базова література

1.1. Білецька, Л. В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : навч. посіб. для студ. вузів / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич. - 2-ге вид., перероб. та допов. - К. : Центр учеб. лит., 2009. - 384 с.

1.2. Історія економіки та економічної думки : конспект лекцій для студ. економ. спец. ден. та заоч. форми навчання [Електронний ресурс] / [уклад. О. В. Попадинець] ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2013. - 126 с.

1.3. Калініченко, О. В. Макроекономіка : практикум: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 655 с.

1.4. Макроекономіка. Навч. Посібник / За ред.. Г. М. Пилипенко. – 3-тє вид. перероб. і доп. –Д.: Національний гірничий університет, 2009. – 193 с.

1.5. Мочерний, С. В. Економічна теорія : навч. посіб. / С. В. Мочерний. - 4-те вид., стер. - К. : Академія, 2009. - 640 с.

1.6. Національна економіка : підручник / [О. В. Носова, М. М. Кім, С. Д. Сворака та ін.] ; за заг. ред. О. В. Носової. - К. : Центр учб. л-ри, 2016. - 512 с.

2. Допоміжна література

2.1. Батура, О.В. Макроекономіка: навчальний посібник для вузів / О.В. Батура, О.Ф. Івашина, Л.Ф. Новікова. – Київ : ЦУЛ, 2017. – 235 с.

2.2. Гронтковська, Г. Е. Макроекономіка. Практикум : навчальний посібник для вузів / Г. Е Гронтковська, А. Ф. Косік. – Київ: ЦУЛ, 2016 . – 400 с.

2.3. Економічна теорія. Макроекономіка : підручник / В. В. Білоцерківець, С. П. Горобець, В. Ф. Донченко, О. О. Завгородня ; за ред. В. М. Тарасевич . – Київ : Знання, 2016 . – 206 с.

2.4. Козакова, О.М. Макроекономіка : підручник / О. М. Козакова, Е. М. Забарна . – Херсон : Олді-плюс, 2018 . – 425 с.

2.5. Лисюк, В.С. Макроекономіка: навчальний посібник / В.С. Лисюк, Т.П. Лисюк . – Львів : Новий Світ-2000, 2013 . – 353 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1. Онісіфорова В.Ю. Тестові завдання по дисципліні «Макроекономіка» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://files.khadi.kharkov.ua>.

3.2. Онісіфорова В.Ю. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Макроекономіка» [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://files.khadi.kharkov.ua>.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

Навчальне видання

Методичні вказівки
до самостійної роботи
з дисципліни: «Макроекономіка»
для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Укладачі: Онісіфорова Валентина Юріївна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Ярослава Мудрого, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті